

Kvinnolobbyns webinarium

18 mars 2021

Lena Svenaeus, fil.dr.

Rättssociologiska institutionen

Lunds universitet

Fakta om anmälningar till DO

2009, 2010 och 2011 inkom i genomsnitt **2 400** anmälningar per år

Talan väcktes i 97 fall + 124 förlikningar. Hjälptill **55 individer** per år

2012, 2013 och 2014 inkom i genomsnitt **1 800** anmälningar per år.

Talan väcktes i 41 fall + 53 förlikningar. Hjälptill **23 individer** per år

2015, 2016 och 2017 inkom i genomsnitt **2 500** anmälningar per år.

Talan väcktes i 26 fall + 11 förlikningar. Hjälptill **11 personer** per år

2018, 2019 och 2020 inkom i genomsnitt **2 903** anmälningar per år.

Talan väcktes i 13 fall + 2 förlikningar. Hjälptill **5 personer** per år

Tillsyn över reglerna om kartläggning och analys av löneskillnader kvinnor/män

2013

Uppföljning av JämO:s miljongranskning (2006-2008) hos 470 arbetsgivare. 75 % bedrev fortfarande ett aktivt lönekartläggningsarbete och uppjusterade kvinnors löner.

2014- 2015

Granskning av 100 privata arbetsgivare med 150 - 490 anställda samt 45 landsting och landstingsägda bolag. Ett fåtal hade godkänt resultat. Ingen uppföljning gjordes.

Tillsyn över riktlinjer och rutiner avseende sexuella trakasserier, trakasserier och repressalier

Granskning under 2018-2019 av material från arbetsgivare inom:

Kultur, media och juridik, närmare 100 företag

IT-branschen, 150 företag

Bygg- och anläggningsbranschen, 181 företag

Hotell- och restaurangbranschen, 150 företag

Resultat: mellan 80 och 90% hade brister. Ingen uppföljning har gjorts.

Samtliga kommuner och regioner.

Resultat: 91% hade brister, endast 25 kommuner godkända

Uppföljning av kommunerna 2020 **Resultat:** 43 % motsvarande 111 kommuner hade alltjämt brister

Fakta om ojämställda löner och sexuella trakasserier

Medlingsinstitutets rapport 2020: kvinnor har 9,9 % lägre genomsnittlig timlön än män. Efter standardvägning är skillnaden 4,2 %, se www.mi.se

Lönelotsarnas beräkningar 2019: den strukturella löneskillnaden är 15% vilket betyder att kvinnodominerade yrken har 15 procent eller 5 400 kronor lägre genomsnittslön per månad än övriga likvärdiga yrken, se www.lonelotsarna.se

DO har inte drivit några mål om om lika lön för lika eller likvärdigt arbete i Arbetsdomstolen. Inga ärenden om bristfälliga lönekartläggningar har förts till Nämnden mot diskriminering.

Enligt DO:s årsredovisning 2020 inkom 158 anmälningar av sexuella trakasserier. Föregående år inkom 187 sådana anmälningar. Inga stämningsansökningar eller förlikningar redovisas.

Fem mål om sexuella trakasserier har drivits av DO under perioden 2009 – 2020.

Klargör DO:s mandat i diskrimineringslagen

FN:s *Paris Principles*, som Sverige ställt sig bakom, innebär att myndigheter som handlägger mänskliga rättigheter ska ha stor självständighet gentemot regeringen. Självständighetens gränser ska preciseras genom att mandatet tydligt och detaljerat anges i lagstiftningen. Parisprincipernas formulering är att mandatet ska vara "clearly set forth in a legislative text".

Regering och riksdag bör snarast se till att det anges i diskrimineringslagen att DO är skyldig att med vissa undantag utreda diskrimineringsanmälningar. Undantagen ska räknas upp i lagen.

Förlikningslösningar ska uppmuntras och anges i lagen som ett alternativ till domstolsprövning.

Lästips: Tio år med Diskrimineringsombudsmannen En rapport om nedmontering av diskrimineringsskyddet, Arena idé, nov.2020 /L.Svenaesus

Sveriges ansvar enligt Kvinnokonventionen artikel 2/utdrag

(b) To adopt appropriate legislative and other measures, including sanctions where appropriate, prohibiting all discrimination against women;

(c) To establish legal protection of the rights of women on an equal basis with men and to ensure through competent national tribunals and other public institutions the effective protection of women against any act of discrimination;

(e) To take all appropriate measures to eliminate discrimination against women by any person, organization or enterprise;